

ONDERZOEK Archeologen aan de bak op hoog gelegen Vatrop

Een kinderschedel in een paalkuil. Hoe komt dat?

Een kinderschedel, diep in de grond van Vatrop. De archeologen die hem vonden breken zich er het hoofd over.

Marten Visser
m.visser@mediahuis.nl

Vatrop ■ Hoe is die schedel daar terecht gekomen? Een begraafplaats was er niet op die plek, overledenen werden in Oosterland begraven. Wellicht is het kind geofferd door Friezen, die in die tijd op Wieringen woonden, vermoeden de archeologen, zo meldt de gemeente Hollands Kroon.

De archeologen gingen afgelopen weekend aan de slag in het buurtschap Vatrop, vlak achter de waddendijk. Op de hoogste plek van het oostelijk deel van het voormalige eiland was de oude bebouwing gesloopt om plaats te maken voor een moderne gezinswoning. Een unieke kans voor archeologen.

Met de graafmachine werd een werkput opengelegd ter grootte van de toekomstige woning. Daarbij werd onder de teellaag van zwarte grond een zandpakket gevonden met daarin diverse grijze en bruine vlekken.

Het zijn juist deze vlekken die boeiend zijn voor archeologen omdat ze de restanten vormen van de kuilen waarin de houten standers van middeleeuwse of oudere gebouwen hebben gestaan. De palen rotten weg, de vlekken blijven over.

Lemen vloer

Zo'n vijftig van deze paalkuilen, greppels en diepere kuilen werden aangetroffen. Ook is er een stuk middeleeuwse akker en mogelijk een verploegde lemen vloer van een huis aangetroffen.

In de kuilen en de oude woonlagen werden scherven van aardewerken potten uit de negende tot elfde eeuw gevonden. Tevens bevonden zich in sommige kuilen stukken leem, restanten van het leem waarmee de vlechtwerken huiswanden werden aangesmeerd.

Daarnaast zijn fragmenten van een natuurstenen handmolen voor het malen van graan gevonden en kookstenen om water mee te verhitten. Tevens werden in een rij drie

Beeld van de opgraving in Vatrop op Wieringen.

FOTO'S WEBSITE GEMEENTE HOLLANDS KROON

grote zwerfstenen aangetroffen.

De meest onverwachte vondst kwam echter op het eind van de dag. Bij het uitgraven van een van de middeleeuwse kuilen werd onderin een deel van een menselijke schedel gevonden. De schedel lag in een kuil.

Aan de melktanden viel te zien dat het om een kind moest gaan. Bij de schedel zijn slechts enkele mensentotjes gevonden, de rest van het skelet was afwezig.

De grote vraag rijst nu: wat doet een kinderschedel in een paalkuil op Vatrop?

Offer

In de christelijke tijd werden op dit deel van Wieringen alle gedoopte mensen na overlijden in of om de Michaëlskerk in Oosterland begraven. Dit bleek hier niet het geval. Het zou zodoende kunnen gaan op een voorchristelijk kindergraf of een offer in de vorm van een jong mens.

De Friezen die dit gebied bevolkten in de vroege middeleeuwen hielden er voorafgaand aan hun bekeering andere gebruiken op dan na hun kerstening. Misschien is dit mysterie wel een nog onbekend heidens ritueel.

In de oudste historische bronnen over het eiland valt te lezen dat de

Binnen de rode cirkel de plek waar de kinderschedel werd gevonden.

Wieringers zich maar langzaam schikten in het christendom.

De restanten van de schedel worden in de komende tijd natuurwetenschappelijk onderzocht om datering, leeftijd en herkomst te kunnen bepalen.

Hoge plek

Het gehele voormalige eiland Wieringen fascineert archeologen al lange tijd, tot echt onderzoek kwam het tot vorig jaar nog niet. Juist van Vatrop, een hoge, droge en dus veilig plek direct aan zee, hadden de archeologen hoge verwachtingen. Omdat er nog nooit systematisch was opgegraven, viel vooraf moeilijk te zeggen wat kon worden verwacht.

Het tekenen en inmeten van de onderzoeksplek.